

ЕТИЧНИЙ КОДЕКС
Державного вищого навчального закладу
«Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

Затверджено
Конференцією трудового колективу
Державного вищого навчального закладу
«Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»
“ _____ ” _____ 2017 року

Київ – 2017

ЗМІСТ

ПРЕАМБУЛА	3
1. СФЕРА ДІЇ КОДЕКСУ	3
2. ЦІННОСТІ ТА ЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ УНІВЕРСИТЕТУ	3
3. ЕТИЧНІ СТАНДАРТИ	4
3.1. Загальні (спільні) етичні стандарти.....	4
3.2. Специфічні етичні стандарти	5
3.2.1. Керівники всіх рівнів	5
3.2.2. Науково-педагогічні працівники	6
3.2.3. Адміністративні працівники та допоміжний персонал	6
3.2.4. Здобувачі вищої освіти	6
3.2.5. Батьки здобувачів вищої освіти.....	7
3.3. Стандарти етичної поведінки щодо партнерів Університету та третіх сторін ..	7
4. КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ	7
5. АДМІНІСТРУВАННЯ	8
5.1. Визнання Кодексу університетською спільнотою.....	8
5.2. Повідомлення про порушення	8
5.3. Розв’язання етичних конфліктів	8
5.4. Комісія з етики.....	9
5.5. Відповідальність за порушення	9
6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ.....	9

ПРЕАМБУЛА

Державний вищий навчальний заклад “Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана” (далі - Університет) визнає дотримання норм етичної поведінки всіма членами університетської спільноти однією з важливих передумов успішної реалізації своєї *місії* — здійснення вагомого внеску в суспільний розвиток через дослідження, генерування нових знань, їх поширення та підготовку соціально відповідальних, креативних особистостей і конкурентних фахівців.

З метою розвитку єдиної організаційної культури Університету та з урахуванням суспільного запиту щодо високих морально-етичних якостей фахівців було розроблено й затверджено Конференцією трудового колективу “Етичний кодекс Державного вищого навчального закладу “Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана” (далі - Кодекс).

Даний Кодекс розроблено відповідно до міжнародних договорів, згода на обов’язковість яких надана Верховною Радою України, Конституції України, законів України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, “Про наукову та науково-технічну діяльність” та іншого законодавства України, Статуту та внутрішніх нормативно-правових актів Університету.

1. СФЕРА ДІЇ КОДЕКСУ

Кодекс визначає ключові цінності, основні принципи й стандарти етичної поведінки. Дія Кодексу поширюється на всіх членів університетської спільноти, якими є всі учасники освітнього процесу в Університеті, та на треті особи (роботодавці, представники бізнес-структур, наукова й академічна спільноти, громадські об’єднання, державні установи тощо).

Учасниками освітнього процесу в Університеті є наукові, науково-педагогічні та педагогічні працівники; здобувачі вищої освіти та інші особи, які навчаються; батьки здобувачів вищої освіти; фахівці-практики, які залучаються до освітнього процесу; інші працівники.

Від членів університетської спільноти, кожен з яких несе частку спільної відповідальності за реалізацію місії Університету, очікується дотримання норм Кодексу у взаємовідносинах, із зовнішніми партнерами Університету та широкою громадськістю.

2. ЦІННОСТІ ТА ЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ УНІВЕРСИТЕТУ

Ключовими цінностями Університету, на яких базуються організаційна культура та стандарти етичної поведінки, є такі:

- академічна свобода;
- інституційна автономія;
- якість та цілісність наукової й освітньої діяльності;
- повага до соціально-культурного розмаїття;
- збалансований розвиток.

В основу Кодексу покладено такі етичні принципи:

- довіра та співпраця;
- порядність і справедливість;
- академічна доброчесність;
- критичний аналіз і повага до обґрунтованих думок;
- готовність до змін та прагнення постійного вдосконалення;
- законність, підзвітність і прозорість;
- спільна й індивідуальна відповідальність за результати діяльності.

3. ЕТИЧНІ СТАНДАРТИ

3.1. Загальні (спільні) етичні стандарти

Усвідомлюючи високий статус представника університетської спільноти, сповідуючи цінності Університету та керуючись етичними принципами й моральними нормами, кожен її член має:

- дотримуватись вимог чинного законодавства України, нормативних актів Університету та загальноприйнятих правил поведінки;
- шанувати історію, традиції, ім'я і символіку Університету;
- сприяти ефективній діяльності Університету, підтриманню його позитивного іміджу та репутації як провідного науково-дослідницького, освітнього та культурного центру;
- поважати права і свободи, честь і гідність особистості, не допускати домагань, приниження, експлуатації будь-якого характеру;
- коректно, ввічливо, толерантно й уникаючи дискримінації ставитись до кожного члена університетської спільноти та гостей Університету, незалежно від статі, віку, посади, статусу, культурних, расових, національних відмінностей, соціального або географічного походження, стану здоров'я, політичних поглядів, релігійних переконань тощо;
- дотримуватись норм мовного етикету та правил ділової письмової й усної комунікації;
- дотримуватись принципу академічної доброчесності, зокрема утримуватись від списування, плагіату, фальсифікації та/або допомоги іншим у таких діях, коректно цитувати й наводити джерела інформації, яка використовується в науково-освітній діяльності;
- бути пунктуальним, своєчасно реагувати на запити інших членів університетської спільноти, партнерів Університету та/або представників широкої громадськості, дотримуватись встановлених термінів виконання завдань і взятих зобов'язань;
- ефективно й раціонально використовувати ресурси (людські, матеріальні, фінансові, інтелектуальні тощо) Університету та сприяти збалансованому розвитку;
- відповідально й ощадливо використовувати майно та обладнання Університету (приміщення, меблі, комп'ютерну техніку, телекомунікаційне і мультимедійне обладнання, бази даних, мережі тощо) за прямим призначенням у

науково-освітніх цілях, під час виконання посадових обов'язків та/або для професійного розвитку;

- ставитись з довірою та вимогливістю один до одного, обмінюватись досвідом та інформацією в межах університетської спільноти, надавати необхідну підтримку для досягнення найкращих результатів діяльності;
- виявляти ініціативу щодо підвищення якості науково-освітньої діяльності;
- утримуватись від поширення неправдивої та/або неперевіреної інформації про Університет або членів університетської спільноти, розкриття конфіденційної інформації та персональних даних інших осіб;
- не виступати від імені Університету або його структурного підрозділу без спеціальних повноважень;
- утримуватись від будь-яких форм корупції (зловживання повноваженнями з метою одержання неправомірної вигоди та/або прямого чи опосередкованого пропонування такої вигоди іншим) та повідомляти керівництво Університету про будь-які прояви корупції, дотримуватись правил етичної поведінки, визначених Розділом VI Закону України "Про запобігання корупції", інших вимог антикорупційного законодавства України;
- дотримуватись правил безпеки, гігієни праці, підтримувати чистоту і порядок та здоровий спосіб життя. В Університеті заборонено куріння, вживання алкоголю та наркотичних речовин;
- вирішувати конфліктні ситуації конструктивно, в атмосфері взаєморозуміння та поваги, предметно та справедливо;
- в усіх ситуаціях як в межах, так і за межами Університету утримуватись від будь-яких дій і висловлювань, які суперечать етичним нормам і можуть завдати шкоди іншим людям та/або репутації, майну, фінансовому стану Університету.

3.2. Специфічні етичні стандарти

Дотримуючись загальних (спільних) етичних стандартів, окремі групи університетської спільноти мають також узгоджувати поведінку з відповідними специфічними етичними стандартами.

3.2.1. Керівники всіх рівнів мають:

- виявляти лідерські якості та високий професіоналізм, бути взірцем етичної поведінки та допомагати іншим членам університетської спільноти у розвитку такої поведінки;
- поширювати ключові цінності серед співробітників і студентів, впроваджувати культуру постійного вдосконалення у науково-освітню практику;
- дбати про ефективне використання ресурсів і враховувати економічні та науково-освітні інтереси Університету в своїй діяльності;
- докладати зусилля для забезпечення належних умов роботи співробітників та навчання студентів;
- підтримувати баланс між реалізацією права академічної свободи та

забезпеченням продуктивної науково-освітньої діяльності Університету;

- сприяти відкритості та прозорості науково-освітнього пошуку;
- вживати заходів щодо профілактики порушень норм законодавства, етичних принципів та стандартів поведінки;
- заохочувати співробітників до постійного вдосконалення робочих процесів та надання пропозицій щодо покращень;
- проводити регулярне оцінювання стану організаційної культури та виконання норм Етичного кодексу в Університеті.

3.2.2. Науково-педагогічні працівники мають:

- визнавати, поважати і забезпечувати свободу думки і слова учасників освітнього процесу;
- здійснювати професійну діяльність на високому якісному рівні, підвищувати наукову кваліфікацію і викладацьку майстерність;
- дотримуватись педагогічної етики;
- дотримуватись принципів наукової етики, уникаючи плагіату, привласнення наукових ідей з неопублікованих джерел, фальсифікацій;
- вказувати свою належність до Університету під час опублікування результатів власних наукових досліджень та навчально-методичних робіт, виконаних у межах трудових та інших договірних відносин з Університетом;
- об'єктивно і справедливо оцінювати результати наукової та освітньої діяльності;
- утримуватись від відносин, які можуть заважати ефективному навчанню та об'єктивному оцінюванню результатів наукової та освітньої діяльності, зокрема, комерційного партнерства, відносин боржника та кредитора, непередбаченої винагороди тощо.

3.2.3. Адміністративні працівники та допоміжний персонал мають:

- сумлінно виконувати професійні обов'язки на високому якісному рівні;
- створювати сприятливі умови для ефективної діяльності всіх членів університетської спільноти, розкриття творчого потенціалу учасників науково-освітнього процесу, розвитку організаційної культури;
- мінімізувати бюрократичні процедури до рівня, який забезпечить продуктивність роботи членів університетської спільноти;
- проводити аналіз внутрішньої діяльності та процесів з метою виявлення можливостей їх покращення, запобігання порушень етичних стандартів.

3.2.4. Здобувачі вищої освіти мають:

- використовувати всі можливості, які пропонує Університет, для набуття фахових компетенцій та особистісного розвитку;
- самостійно, уникаючи плагіату й фальсифікацій та дотримуючись встановлених вимог, виконувати письмові роботи й інші завдання;
- утримуватись від списування та/або використання будь-яких недозволених матеріалів, носіїв інформації чи технічних засобів під час заходів проміжного і підсумкового контролю;

- утримуватись від створення перешкод навчальному процесу, зокрема, від зайвих розмов, використання мобільних телефонів під час занять тощо;
- не надавати прямо або опосередковано неправомірну вигоду чи подарунок іншим членам університетської спільноти з метою схилити їх до протиправного використання службових повноважень; повідомляти керівництво Університету про будь-які прояви корупції;
- надавати підтримку іншим студентам, зокрема студентам молодших курсів, у процесі навчання, їх адаптації до студентського життя тощо.

3.2.5. Батьки здобувачів вищої освіти

Очікується, що ключову роль у формуванні етичної поведінки здобувачів вищої освіти відіграють їхні батьки або опікуни/піклувальники через:

- формування усвідомлення необхідності дотримання законів, чинних у суспільстві морально-етичних норм та цінностей;
- утвердження поваги до гідності, прав, свобод і законних інтересів людини та до соціально-культурного розмаїття;
- формування культури діалогу, життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді, ощадливого ставлення до довкілля;
- сприяння розвитку здібностей, виховання відповідального ставлення до фізичного і психічного здоров'я та навичок здорового способу життя.

3.3. Стандарти етичної поведінки щодо партнерів Університету та третіх сторін

У відносинах з партнерами Університету та третіми сторонами кожен член університетської спільноти має:

- дотримуватись загальних (спільних) і специфічних стандартів етичної поведінки;
- ввічливо та з повагою ставитись до партнерів і гостей Університету;
- відповідально ставитись до розвитку відносин з партнерами, спонсорами Університету, органами влади, професійними мережами тощо;
- забезпечувати прозорість використання спонсорської допомоги Університету, отриманої у формі грошей, матеріальних цінностей або послуг;
- не використовувати свої службові повноваження, становище, будь-яке державне та власне майно або кошти Університету в приватних інтересах або з метою одержання неправомірної вигоди;
- з розумінням ставитись до культурних особливостей та стандартів етичної поведінки іноземних партнерів і гостей Університету.

4. КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ

Конфлікт інтересів — суперечність між приватним інтересом та обов'язками члена університетської спільноти, що впливає/може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання своїх повноважень та може призвести до негативних наслідків для інших членів університетської спільноти чи

Університету загалом і порушити при цьому визначені цим Кодексом етичні принципи та стандарти поведінки.

Для уникнення порушень етичних стандартів унаслідок конфлікту інтересів член університетської спільноти має:

- відмежовувати свою позауніверситетську діяльність та приватні інтереси від посадових обов'язків в Університеті. Виконання зовнішніх контрактних та грантових зобов'язань не повинно вступати у конфлікт зі здійсненням основних видів діяльності;

- уникати конфлікту інтересів, які можуть виникнути через приватні відносини (сімейні, родинні, дружні) з іншими членами університетської спільноти. У разі появи такого конфлікту інтересів необхідно знаходити прозоре та справедливе для всіх рішення.

Прийняття рішень, що впливають на інтереси більшості членів університетської громади, має спиратись на їх попереднє громадське обговорення.

У разі виникнення ситуацій та/або питань, не врегульованих цим Кодексом, член університетської спільноти може проконсультуватись у керівника, а за необхідності — в Комісії з етики.

Для зовнішнього врегулювання реального або потенційного конфлікту інтересів застосовуються норми Закону України “Про запобігання корупції”.

5. АДМІНІСТРУВАННЯ

5.1. Визнання Кодексу університетською спільнотою

Кожен член університетської спільноти має ознайомитись з Кодексом, дотримуватись його вимог і розуміти персональну відповідальність перед іншими за свою діяльність і поведінку.

В Університеті заохочується поведінка, яка варта визнання та наслідування, як взірцева. Особам, які демонструють високі морально-етичні якості, може надаватись особлива відзнака від Університету.

5.2. Повідомлення про порушення

При виявленні порушень Кодексу член університетської спільноти може самостійно вжити корегувальних заходів або звернутись до безпосереднього керівника. Член університетської спільноти також може скористатись правом звернутись до керівника вищого рівня.

Особи, які повідомляють про порушення або ймовірне порушення, мають гарантію захисту від переслідування.

5.3. Розв'язання етичних конфліктів

При виникненні етичних конфліктів між членами університетської спільноти оптимальним способом розв'язання є добровільне примирення.

За неможливості врегулювання конфлікту в робочому порядку член університетської спільноти може подати заяву до Комісії з етики.

5.4. Комісія з етики

5.4.1. Комісія з етики (далі Комісія) – колегіальний експертно-консультативний орган, метою якого є сприяння дотриманню етичних принципів і стандартів та розв'язанню етичних конфліктів між членами університетської спільноти. У своїй діяльності Комісія керується чинним законодавством України, цим Кодексом та іншими нормативними актами Університету.

Члени Комісії працюють на громадських засадах. Склад Комісії, процедури призначення та припинення повноважень її членів, розгляду порушень, особливості функціонування може визначатись відповідним Положенням.

До складу Комісії з етики можуть входити запрошені внутрішні або зовнішні експерти з тих питань, які розглядаються. Залучені фахівці мають право готувати експертні висновки, брати участь в обговоренні відповідних питань.

5.4.2. Завдання Комісії:

Завданнями Комісії з етики є:

- сприяти зміцненню довіри, партнерським відносинам між учасниками науково-освітньої діяльності, консолідації університетської спільноти;
- налагоджувати діалог і досягати згоди шляхом об'єктивного та принципового обговорення складних етичних ситуацій;
- консультувати в ситуаціях, які викликають невпевненість в їх етичності, та щодо дій, які можуть призвести до порушень норм Кодексу;
- представляти Університет у зовнішніх відносинах з питань академічної культури та виконання норм Кодексу в Університеті;
- надавати експертні оцінки щодо етичності дій і поведінки членів університетської спільноти та рекомендації щодо застосування санкцій за порушення Кодексу;
- розробляти рекомендації щодо покращення культури поведінки членів університетської спільноти та поширення етичних цінностей, принципів та стандартів.

5.5. Відповідальність за порушення

Порушення положень Кодексу за наявності ознак юридичної відповідальності підлягає розгляду згідно з вимогами чинного законодавства.

Конкретні види санкцій та способи дисциплінарного впливу, особливості їх застосування можуть визначатись відповідним Положенням.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Цей Кодекс набуває чинності з моменту його ухвалення Конференцією трудового колективу та відповідно до наказу Університету.